



*Høringsmøte OED
13. november 2007*

***Evaluering av energiloven
Disponering av vannmagasinene/
forsyningsikkerhet.***

*Hans H. Faanes
Energiveteranene*



Rammebetingelser:

Denne uttalelsen tar ikke opp det grunnleggende spørsmål om hvorvidt fremtidens store energi- og miljømessige utfordringer kan møtes med en markedsmessig utnyttelse av energiresursene.

Uttalelsen er derfor basert på at energilovens mål om at "samfunnsmessig best mulig utnyttelse av energiresursene gjennom markedsstyring" fortsatt skal gjelde.

I forlengelsen av dette baserer vi uttalelsen også på at Norge fortsatt skal være deltager i den internasjonale kraftbørsen NordPool.



Imperfeksjoner i markedsstyringen av energiforsyningen.

I en markedsstyring treffes beslutningene ut fra bedriftsøkonomiske kriterier. For at summen av alle de bedriftsøkonomiske beslutninger skal lede til en samfunnsmessig optimal utnyttelse av energiresursene, må alle aktører gis rammebetingelser slik at de føler de samfunnsmessige kostnader og ulemper.

I dagens energisystem er det flere forhold som kan føre til at vi ikke oppnår den "samfunnsmessige best mulig utnyttelse av energiresursene", bl.a disponering av vannmagasinene



Disponering av vannmagasiner/ forsyningssikkerhet

SEFAS-rapporten om magasindisponering viser at produsentene i noen grad har endret sin driftsfilosofi etter at energiloven ble innført. En svakhet ved denne rapporten er at den fokuserer på midlere forhold, mens forsyningssikkerhetsproblemene er knyttet til de tørre årene. Det har derfor vært ønskelig å få belyst slike situasjoner spesielt.

I denne rapporten savnes en konkret gjennomgang av hvordan nye restriksjoner på magasindisponeringen kan bedre forsyningssikkerheten. Spesielt en vurdering av verdien av flerårsmagasinene i en tørrårssituasjon og hvordan nye restriksjoner på magasindisponeringen vil påvirke kraftprisen og samfunnskostnadene.



Disponering av vannmagasiner/ forsyningsikkerhet.

Disponering av vannmagasiner treffes ut fra en vurdering av dagens kraftpris mot den forventede fremtidige pris. Forventningsverdien av den fremtidige pris fremkommer som sannsynlighetsanalyser av bl.a. forholdene tilsigsforholdene.

I en situasjon hvor det er leveringsinnskrenkninger, vil de samfunnsmessige kostnader kunne bli betydelige, og langt større enn den pris som vil opptre på kraftbørsen og som produsenten vil legge til grunn. Dette kommer av at de kraftkvanta som blir udekket ikke vil inngå i prisdannelsen på kraftbørsen

Av dette følger:

- Kraftsituasjonen forverres i tørre år.*
- Uheldige miljøforhold ved sterkt nedtappede magasiner.*



Disponering av vannmagasiner

For å oppnå en mer samfunnsmessig magasindisponering kan to tiltak være aktuelle:

- Gjennomgang av manøvreringsreglementene for de større magasinene med sikte på å sette mer restriktive grenser for magasindisponeringene.*
- Overgang til mer langsiktige kraftkontrakter, slik at produsentene tar en større del av risikoen ved kraftmangel.*

Tariffer.

Følgene type tariffer eksisterer for alminnelig forsyning i Norge:

a. "Spotpris".

Veiet månedsmiddel av NordPools børsspris

b. "Standard variabel pris"

Standard variabel kraftpris tar utgangspunkt i den enkelte leverandørs skjønn og markeds-forventninger og kan endres med 2 ukers varsel.

Den overveiende del av leveransene til alminnelig forsyning har denne tariffen.

De to dominerende tariff typer a og b har meget korte

bindingstider. For disse to tariffene er det forbrukeren som har risikoen og ulempene ved kraftmangel leverandør. På den annen side er leverandøren forpliktet til å levere strøm for den avtalte prisen, uansett hva som skjer med kraftprisen i markedet.



Tariffer (forts.).

- *I forhold til spotpris er standard variabel pris av konkurransemessige grunner en uheldig tarifford fordi sammenligningen mellom de ulike leverandører er vanskelig. Leverandørene endrer sine priser på ulike tidspunkter, og denne prisen garanteres bare for 2 uker.*
- *Fastpriskontrakter har den ulempe at forbruker ikke får noen insentiver til å tilpasse sitt forbruk til den aktuelle kraftsituasjon. Fordelen med fastpriskontrakter er at produsentene får insentiver til riktigere magasindisponering, og også i noen grad kan få redusert risikoen ved nye utbyggingsprosjekter.*



Tariffer (forts.).

Det anbefales at tariffformen "standard variabel pris" utgår.

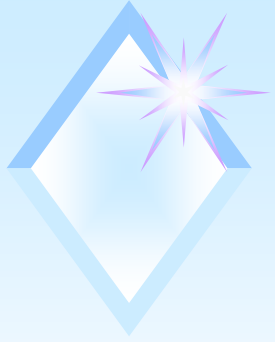
Ved å innføre en fastpristariff med muligheten for tilbakesalg til spotpris oppnåes både at forbrukerne får insentiver til å tilpasse sitt forbruk til kraftsituasjonen, og at produsentene får større insentiver til samfunnsøkonomisk riktige magasindisponering og utbygginger.

Ideelt krever en slik tariff toveiskommunikasjon med forbruker, men med eksisterende måleravlesnings - og estimeringsrutiner kan en slik tariff innføres allerede i dag.

Leveringsinnskrenkninger ved ekstraordinære forhold.

Det er en stor svakhet at reglene for leveringsinnskrenkninger ved ekstraordinære forhold ikke er harmoniserte i de enkelte land innen NordPool systemet. I prinsippet kan vi komme til å oppleve at leveringer må innskrenkes i Norge samtidig som vi har en netto eksport. Det må stilles spørsmål om markedsomsetning kan fortsette i en slik situasjon.

Det bør derfor foretas en harmonisering av lovgivingen ved leveringsinnskrenkninger i de enkelte land innen NordPool systemet. Dessuten bør NordPools rolle i situasjoner med lovpålagt rasjonering, eller hvor rasjonering truer, avklares.



**Takk for
oppmerksomheten**